

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

LL.D.; Dip. Stud. Rel.; Dip. Can. Matr. Jur. & Proc.;
Cert. Jur. & H.R. (Strasbourg);
P.G. Dip. European Competition Law (King's College, London),
P.G. Dip. European Law (King's College, London).

Illum il-15 ta' Marzu, 2018.

Rikors Numru 357/2012

**Imnara Limited [C 26300], u b'digriet
datat il-5 ta' Mejju, 2015, in-numru gie
jaqra C – 6856, J & A Bonnici Limited
[C 9574] u J & A Bonnici (1923)
Limited [C 29864]**

VS.

**Ronald Borg [Karta ta' Identita` Numru:
288962M], Carmel Zammit [Karta ta'
Identita` Numru: [431459M], Raymond
Zammit [Karta ta' Identita` Numru:
707952M]**

Il-Qorti,

- 1.0. Rat ir-rikors promotur datat it-3 t'April, 2012, li permezz tieghu r-rikorrenti sintetikament espona s-segwenti, (ara foll 1);
 - 1.1. Illi s-socjeta` Gelati Riviera Limited giet registrata fit-22 ta' Jannar, 1998, (ara foll 3);
 - 1.2. Illi l-ewwel azzjonisti tal-imsemmija socjeta` kienu Ronald Borg, Carmel Zammit u Raymond Zammit, (ara foll 4);
 - 1.3. Illi l-ewwel diretturi tal-istess socjeta` kienu l-intimati Ronald Borg u Carmel Zammit, (ara foll 5);
 - 1.4. Illi l-istess socjeta` giet xolta b'digriet datat l-14 ta' Lulju, 2011, *stante* li kienet fi stat t'insolvenza, (ara foll 15);
 - 1.5. Illi l-intimati kienu jafu li l-insolvenza tal-imsemmija socjeta` kienet imeritabbli izda baqghu jixtru minghand is-socjetajiet rikorrenti u jutilizzaw il-kreditu lillhom moghti mill-istess;
 - 1.6. Illi l-intimati ma issottomettewx l-*"audited financial statements"* ghas-snin 2006 u 2007, waqt li dawk tal-2005 gew ipprezentati fis-27 t'April, 2007;
 - 1.7. Illi fit-18 ta' Frar, 2008, l-intimati Ronald Borg u Carmelo Zammit ghan-nom tal-istess socjeta` dahlu fi ftehim mas-socjeta` Gelati Mezzan Limited li permezz tieghu, wara li ppremettew li s-socjeta` Gelati Riviera Limited kienet waqfet topera, ittrasferew l-assi kollha, impjanti u makkinarju, lill-imsemmija socjeta` Gelati Mezzan Limited, (ara foll 24);
 - 1.8. Illi c-cwieviet tal-fabbrika minn fejn kienet topera s-socjeta` Gelati Riviera Limited gew ritornati lil sid l-istess fabbrika;
 - 1.9. Illi r-rikorrenti huma kredituri tas-socjeta` Gelati Riviera Limited, liema kreditu gie kanonizzat b'sentenza li ghaddiet in gudikat deciza fil-21 t'Ottubru, 2008, fl-ismijiet Imnara Limited vs. Gelati Riviera Limited, Rikors

Numru 206/2008, (ara foll 39), u b'ittra ufficjali datata s-16 ta' Frar, 2009, (ara foll 43);

1.10. Illi ezegwew it-titoli esekuttiv taghhom kontra l-imsemmija Gelati Riviera Limited permezz ta' mandati esekuttivi, (ara foll 53 u 63);

1.11. Illi jsostnu li jirrizulta li l-intimati mxew bil-hsieb li jiddefrawdaw lill-kredituri tas-socjeta` Gelati Riviera Limited;

1.12. Illi ghaldaqstant aderew din il-qorti biex l-intimati jkollhom l-opportunita` jghidu ghaliex din il-qorti m'ghandiex:

1.12.1. Prevja dikjarazzjoni li l-intimati jew min minnhom xjentement kienu parti mit-tmexxija tal-imsemmija socjeta` Gelati Riviera Limited u mexxew bil-hsieb ta' frodi tal-kredituri tal-istess socjeta`;

1.12.2. Tiddikjara lill-intimati jew min minnhom responsabbli personalment ghad-dejn li s-socjeta` Gelati Riviera Limited kellha fil-konfront tas-socjetajiet rikorrenti;

1.12.3. Bl-ispejjez;

2. Rat id-digriet taghha datat is-16 t'April, 2012, li permezz tieghu appuntat l-istess procedura ghas-smigh ghall-udjenza hemm indikata, (ara foll 73);

3.0. Rat ir-risposta datata t-13 ta' Gunju, 2012, li permezz taghha l-intimati sintetikament irrispondew bil-mod segwenti:

3.1. Illi preliminarjament l-intimat Raymond Zammit m'ghandu l-ebda relazzjoni guridika mas-socjetajiet rikorrenti u qatt ma kien parti mit-tmexxija tas-socjeta` Gelati Riviera Limited;

3.2. Illi ghalhekk ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju;

- 3.3. Illi preliminarjament ukoll ma tezisti l-ebda socjeta` bl-isem ta' Imnara Limited bin-numru ta' registrazzjoni C – 26300;
- 3.4. Illi ghalhekk m'hemm l-ebda relazzjoni guridika bejn Imnara Limited C – 26300 u l-intimati;
- 3.5. Illi ghalhekk ukoll ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju;
- 3.6. Illi fil-mertu:
 - 3.6.1. It-talbiet tas-socjetajiet rikorrenti huma infondati;
 - 3.6.2. Illi mhux minnu li mexxew in-negozju tas-socjeta` Gelati Riviera Limited bil-hsieb li jiddefrawdaw lill-kredituri tal-istess socjeta`;
- 3.7. Salv risposti ulterjuri;
4. Rat id-digriet taghha datat id-29 ta' Marzu, 2017, li permezz tieghu, wara talba appozita kif sussegwentement estiza, awtorizzat lill-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet biex jittrattaw il-kawza bil-modalita` u fit-termini hemm indikati, (ara foll 290 u 305);
5. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-intimati datata t-13 ta' Gunju, 2017, (ara foll 293), flimkien ma dik tas-socjetajiet rikorrenti datata l-1 Awwissu, 2017, (ara foll 307);
6. Semghet ix-xhieda prodotta;
7. Ezaminat id-dokumenti esebiti;
8. Semghet it-trattazzjoni orali tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

- 9.0. Illi l-fatti li taw lok ghall-procedura in dizamina jistghu jigu sintetikament elenkati bil-mod segwenti:

- 9.1. Illi l-azzjonisti tas-socjeta` Gelati Riviera Limited huma l-intimati Ronald Borg, Carmel Zammit, u Raymond Zammit, (ara foll 4);
- 9.2. Illi d-diretturi tal-istess socjeta` kienu l-intimati Ronald Borg u Carmel Zammit, (ara foll 5);
- 9.3. Illi l-istess socjeta` Gelati Riviera Limited giet xolta permezz ta' digriet datat l-14 ta' Lulju, 2011, (ara foll 15 u 201);
- 9.4. Illi s-socjetatjiet rikorrenti jsostnu li l-intimati kienu konsapevoli bl-insolvenza tas-socjeta` in dizamina izda minkejja dan, xorta baqghu jordnaw u jixtru x-xoghol minn ghandhom u ghalhekk, juzaw il-kreditu lilhom koncess mis-socjetatjiet rikorrenti;
- 9.5. Illi jirrizulta li s-socjeta` Gelati Riviera Limited waqfet topera fl-2007, (ara foll 246);
- 9.6. Illi l-intimati naqqsu jissottomettu l-*“audited financial statements”* ghas-snin 2006 u 2007, (ara foll 247);
- 9.7. Illi l-*“audited financial accounts”* ghas-sena 2005 jirrizultaw li kienu ipprezentati fis-27 t'April, 2007, (ara foll 209, 210 u 247);
- 9.8. Illi fit-18 ta' Far, 2008, l-intimati Ronald Borg u Carmelo Zammit ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta` Gelati Riviera Limited dahl u ftehim mas-socjeta` Gelati Mezzan Limited li permezz tieghu, wara li ppremettew li s-socjeta` Gelati Riviera Limited kienet waqfet topera n-negozju taghha, ittrasferew l-assi kollha taghha konsistenti f'impjant u makkinarju lill-imsemmija socjeta` Gelati Mezzan Limited, (ara foll 24);
- 9.9. Illi s-socjetatjiet rikorrenti huma kredituri tas-socjeta` Gelati Riviera Limited, liema kreditu gie anke kanonizzat b'sentenza datata l-21 t'Ottubru, 2008, (ara foll 39);
- 9.10. Illi l-istess rikorrenti sussegwentement ezegwew it-titoli ezekuttivi fil-konfront tal-istess socjeta` debitrici, (ara foll 53 sa 69);

9.11. Illi principalment, l-intimati jissottomettu li ma mexxewx in-negożju taghhom bil-hsieb li jiddefrawaw lill-kredituri tas-socjeta` *de quo*;

Ikkunsidrat:

10. Illi f'dan l-istadju ghandha tigi l-ewwel (1) epurata l-ewwel eccezzjoni preliminari sollevata mill-intimati fejn jirritjenu li l-intimat Raymond Zammit m'ghandu l-ebda relazzjoni guridika mas-socjetajiet rikorrenti u ghalhekk ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju, (ara foll 161);
11. Illi effettivament jirrizulta li l-imsemmi Raymond Zammit kien azzjonist tas-socjeta` Gelati Riviera Limited, (ara foll 4);
12. Illi pero` l-istess intimat Raymond Zammit ma jirrizultax li kien direttur tal-istess socjeta`, (ara foll 5);
13. Illi *di piu`*, minn ezami tal-atti processwali ma tirrizulta l-ebda relazzjoni ohra bejn l-imsemmi intimat Raymond Zammit u s-socjeta` Gelati Riviera Limited;
14. Illi in vista tal-istess din l-ewwel eccezzjoni tal-intimati ghandha tigi akkolta;

Ikkunsidrat:

15. Illi f'dan l-istadju tigi issa indirizzata t-tieni (2) eccezzjoni tal-intimati li permezz taghha eccepew li ma tezisti l-ebda socjeta` bl-isem ta' Imnara Limited bin-numru ta' registrazzjoni C - 26300, (ara foll 161);
16. Illi f'dan ir-rigward issir referenza ghad-digriet taghha datat il-5 ta' Mejju, 2015, fejn wara rikors appozitu ghall-korrezzjoni hemm mitluba datat il-5 ta' Marzu, 2015, awtorizzat l-istess korrezzjoni, (ara foll 239);
17. Illi konsegwentement, superat dan l-intopp procedurali, m'hemm bzonn jinghad xejn aktar fir-rigward;

Ikkunsidrat:

18.0. Illi fir-rigward tal-mertu tal-vertenza in dizamina jinghad sintetikament is-segwenti:

18.1. Illi l-artiklu 315 tal-Att dwar il-Kumpaniji, Kap 386, (minn issa 'l quddiem Kap 386), jistabbilixxi s-segwenti:

“(1) Jekk waqt l-istralc ta' kumpanija sew jekk b'ordni tal-Qorti jew volontarjament ikun jidher li xi negozju tal-kumpanija jkun tmexxa bil-hsieb ta' frodi ta' kredituri tal-kumpanija jew ta' kredituri ta' xi persuna ohra jew bil-ghan ta' frodi, l-qorti tista' fuq rikors tar-ricevitur ufficjali, jew tal-istralcjarju jew ta' xi kreditur jew ta' xi kontributorju tal-kumpanija, jekk jidhrilha xieraq li taghmel hekk, tiddikjara li xi persuni li xjentement kienu partijiet fit-tmexxija tan-negozju bil-mod qabel imsemmi tkun responsabbli personalment, minghajr ebda limitazzjoni ta' responsabbilita` ghal kull jew ghal xi dejn jew responsabbiltajiet ohra tal-kumpanija kif il-qorti tista' tordna”;

18.2. Illi mill-operat tas-socjeta` Gelati Riviera Limited il-probabilita` kienet li l-problemi finanzjari minnha subiti kienu ilhom jidhru sa mill-2006;

18.3. Illi dawn is-sinjali kienu jidhru meta l-“*working capital*” tal-istess socjeta` beda jkun negattiv sa mill-2005, (ara foll 279);

18.4. Illi *di piu`* l-istess awditur tal-imsemmija socjeta` jkompli jghid li din kellha deficjenza ta' hamest elef tliet mija u wiehed u hamsin euro, (€5,351.00), fil-“*cash-flow*” taghha, u fl-2005 kellha deficjenza t'erbgħat elef tliet mija u tlieta u erbghin euro, (€4,343.00), (ara foll 279);

18.5. Illi s-sitwazzjoni tal-imsemmija socjeta` Gelati Riviera Limited fl-2005 kienet tidher li kienet wahda prekarja, (ara foll 291);

- 18.6. Illi l-fatt li l-imsemmija socjeta` kellha problemi finanzjarji jirrizulta assodat, (ara foll 278);
- 18.7. Illi l-ahhar *accounts* ufficjalment redatti mill-istess socjeta` jirrizulta li kienu dawk tas-sena 2005, u kienu sottomessi fl-2007, (ara foll 278 u 210);
- 18.8. Illi konsegwentement jirrizulta li kien hemm diversi indikazzjonijiet li kienu qed juru li s-socjeta` in dizamina kellha diversi problemi sa mill-2005;
- 18.9. Illi *nonostante* s-suespost, li kollha kienu juru li s-socjeta` *de quo* ma kienitx ser tkun kapaci thallas lill-kredituri taghha, d-diretturi taghha fuq indikati xorta wahda komplew jordnaw u jixtru minghand is-socjetajiet rikorrenti sa nofs is-sena 2007, (kif anke amess mill-istess intimati fin-nota ta' sottomissjonijiet taghhom a foll 300 paragrafu 4.5.);

Ikkunsidrat:

19. Illi f'dan l-istadju ssir referenza ghas-sentenza tal-**Prim'Awla tal-Qorti Civili** fl-ismijiet **Albert Mizzi *nomine* vs. Noel Agius et**, datata s-**7 t'April, 2011**, li fir-rigward irriteriet is-segwenti:

“Fir-rigward ta’ *fraudulent trading*, qabel il-kaz ta’ R. v. Grandham tal-1984, is-sentenzi kienu jghidu li “*a proper inference of intent to defraud could be made if a company continues to carry on business and to incur debts at a time when there is to the knowledge of the directors no reasonable prospect of the creditors ever receiving payment*”;

20. Illi sussegwentement l-istess sentenza citata fil-paragrafu precedenti tkompli tghid is-segwenti fir-rigward:

“L-ezami ta’ din il-qorti huwa essenzjalment soggettiv izda hemm ukoll konsiderazzjonijiet oggettivi. Huwa b’ezami akkurat ta’ dawn iz-zewg elementi li din il-qorti tista’ tasal ghal konkluzjoni korretta. Fl-Art. 315 (1) jinghad x’jikkostitwixxi kummerc bi frodi pero’ “frodi” *ut sic* mhix definita;

“Fis-sentenza ‘**Dalli vs Attard**’ deciza fis-26 ta’ **Gunju 1961** mill-**Qorti tal-Appel** saret referenza ghal Laurent (**Vol XV 253**) fejn inghad li “*La frode assume come Proteo, mille ed una forma. E` una questione di fatto*”. Fl-istess sens ighid **Farrar** f’pagna 336 et seq tal-ktieb “**Fraudulent Trading**” (1980) – *The term ‘fraud’ has different meanings depending in which context it is used*;

Ikkunsidrat:

21. Illi gialadarba jirrizulta li kien palezi li l-obbligu tal-pagament ghall-merkanzija ordnata u mixtrija mill-intimati ma kienx ser jigi onorat *stante* li l-finanzi tas-socjeta` Gelati Riviera Limited kienu fin-negattiv, allura ghandu jkun pacifiku li b’hekk is-socjeta` *de quo* kienet qed titmexxa b’mod li tiddefrawda l-kredituri taghha;
22. Illi mill-kumpless tal-provi prodotti *in atti* jirrizulta li l-agir tal-intimati kien tali li jerreka hsara lill-kredituri tas-socjeta` rikorrenti;
23. Illi l-fatt li l-intimati komplew jinnegojaw f’sitwazzjoni li huma kienu jafu li ma setghux jonoraw l-obbligi minnhom assunti jammonta ghall-kummerc qarrieqi ghad-dannu tas-socjetajiet rikorrenti;
24. Illi *di piu`*, biex ikomplu jevadu l-possibilita` li jaghmlu tajjeb ghad-djun li akkumulaw bl-assi li kellhom, ittrasferew l-istess assi, komposti fl-impjant u makkinarju, lil socjeta` ohra u dan, anke minghajr ma informaw lill-kredituri taghhom;

Ikkunsidrat:

25. Illi ssir referenza ghas-sentenza tal-**Prim’Awla tal-Qorti Civili** fl-ismijiet **Electronic Products Limited vs. Emanuel Micallef et**, datata l-4 ta’ **Marzu, 2010**, fejn ikkwotat lill-**Professur Andrew Muscat** fl-opus tieghu “**Principles of Maltese Company Law**” li jsosstni s-segwenti:

“The test will however be satisfied where directors allow a company to incur credit when they have no reason to think that the creditors will ever be paid. It can also be satisfied where the directors obtain credit at a time when they have no good reason to believe that funds will become available to pay the creditors when their debts become due or shortly thereafter”;

Ikkunsidrat:

26. Illi in vista tal-premess jirrizulta ghalhekk palezi li d-diretturi tas-socjeta` Gelati Riviera Limited irrendew irwiehhom responsabbli personalment ghad-djun inkorsi mis-socjeta` *de quo* favur is-socjetajiet rikorrenti;
- 27.0. Illi ghalhekk, in vista tal-premess, din il-qorti hi sodisfatta li s-socjetajiet rikorrenti ippruvaw il-kaz taghhom fil-mertu kif fuq sintetikament delineat, u konsegwentement:

DECIDE:

- 27.1. Takkolji preliminarjament l-ewwel risposta tal-intimati, tiddikjara li ma tezisti l-ebda relazzjoni guridika bejn ir-rikorrenti u l-intimat Raymond Zammit, u konsegwentement, tillibera lill-istess intimat Raymond Zammit mill-osservanza tal-gudizzju;
- 27.2. Illi mill-bqija takkolji t-talbiet kollha tas-socjetajiet rikorrenti;
- 27.3. Tirrespingi r-risposti l-ohra tal-intimati;
- 27.4. Tiddikjara li l-intimati Ronald Borg u Carmel Zammit xjentement kienu parti mit-tmexxija tal-imsemmija socjeta` Gelati Riviera Limited u mexxew bil-hsieb ta' frodi tal-kredituri tal-istess socjeta`;
- 27.5. Tiddikjara lill-intimati indikati fil-paragrafu precedenti responsabbli personalment ghad-dejn li l-istess socjeta` Gelati Riviera Limited akkumulat fil-konfront tas-socjetajiet rikorrenti;

27.6. Bl-ispejjez ta' din il-procedura kontra l-intimati Ronald Borg u Carmel Zammit.

Onor. Imhalledf Silvio Meli

DECIZJONI FINALI